

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

**EFFECTIVE WAYS OF ORGANIZING
LEARNER CENTERED CLASSES
IN ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM**

Xalqaro miqyosdagi ilmiy-amaliy anjuman

MATERIALLARI TO'PLAMI

23 APRIL, 2024

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

**EFFECTIVE WAYS OF ORGANIZING
LEARNER CENTERED CLASSES
IN ENGLISH LANGUAGE CLASSROOM**

Xalqaro miqyosdagi ilmiy-amaliy anjuman

MATERIALLARI TO'PLAMI

23 APREL , 2024

« Effective ways of organizing Learner Centered Classes in English language classroom» xalqaro ilmiy-amaliy anjumani materiallari.

Buxoro – 2024 - 359-bet

Buxoro davlat universiteti rektori O.X.Xamidovning 2024 yil 9 mart 146-U-sonli buyrug‘i asosida 2024 yil 23-aprel kuni “Effective ways of organizing Learner Centered Classes in English language classroom” mavzusidagi xalqaro miqyosdagi ilmiy-amaliy anjumani bo‘lib o‘tadi.

Mas'ul muharrir:

Mirzaev Ibodullo Kamolovich – filologiya fanlari doktori, professor

Tahrir hay'ati:

N.B. Ataboyev, D.I. Xodjaeva, F.M.Xajieva, G.P. Nazarova,
M.B.Axmedova, O.X.Ganieva, A.A. Fayzieva, S.B. Xamdamova,
G.I. Xamraeva, N.S. Zokirova, L.X.Xaydarova,

Taqrizchilar:

Rasulov Zubaydullo Izomovich – filologiya fanlari doktori, dosent
Qosimova Nafisa Farxodovna - filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori,
dosent

5. Ожегов С.И., Шведова Н.Ю. Толковый словарь русского языка: 80000 слов и фразеологических выражений/ Российская академия наук. Институт русского языка им. В.В. Виноградова. - 4-е изд., дополненное. - М.: Азбуковник, 1999. – С. 30.

ADABIY VA BADIY DISKURS VA UNING ZAMONAVIY TILSHUNOSLIKDA TALQINI.

Yu.Ch.Mehmonova

Buxoro davlat universiteti

Annotatsiya.

Muloqotni umumiy, xususan, adabiy-badiiy diskursni o'rganishning ahamiyati va dolzarbligi asoslab berilgan, zamonaviy tilshunoslik fanida adabiy-badiiy nutq tushunchasini tushunishning nazariy masalalari yoritilgan, so'zlashuv sohasidagi turli ilmiy tushunchalarga umumiy nuqtai nazar berilgan. nutq va matnni o'rganish beriladi. Maqolada nutqning oldingi tadqiqotlari natijalari tahlil qilinadi, tavsif uchun umumiy ilmiy asoslar quriladi va nutqning tuzilishi o'rganiladi.

Kalit so'zlar: adabiy-badiiy diskurs, lingvistik tahlil, sub'yektivlik, nutq semiotikasi,

Ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish natijalariga ko'ra, adabiy-badiiy nutqning talqini turli xil ichki va tashqi omillar bilan shartlangan badiiy muloqot jarayonining lingvistik timsolini o'zida sintez qiladigan adabiy matn sifatida beriladi. Ta'kidlanishicha, ushbu sub'yektivlik markazida har doim yozuvchining o'quvchiga bo'lgan kognitiv yo'naltirilgan harakati aniq yoki ko'proq bilvosita kiradi. Shuningdek, tadqiqotda adabiy-badiiy nutqni boshqa nutq turlaridan ajratib turadigan o'ziga xos xususiyatlari ham belgilab berilgan, yozuvchi va

jamiyatning ma'lum darajada madaniy kodlarining vakili sifatida badiiy nutq strukturasi tashkil etuvchi lingvistik va kognitiv birliklar tahlil qilingan. "

Ushbu maqolaning ahamiyati nutq semiotikasining yangi qirralarini yoritib berishda, adabiy-badiiy nutqning mohiyati va xususiyatlari haqidagi tasavvurlarni kengaytirishdan iborat bo'lib, bu badiiy matn va nutq nazariyasini yanada rivojlantirishga qo'shilgan o'ziga xos hissadir. Adabiy-badiiy nutqni talqin qilish masalasi ilmiy dunyoda, tabiiyki, nutq turlarini farqlash yondashuvlari haqida munozaralar paydo bo'lganda paydo bo'ldi. Bugungi kunda "diskurs" atamasi bir ma'noli talqinga ega emas, bu o'zining fanlararo mavqei bilan bog'liq: falsafadan kelib chiqqan holda, u kognitiv lingvistika, madaniyatshunoslik, semiotika, lingvo-konseptologiya, mantiq, lingvosotsiologiya, lingvosotsiologiya va boshqa fanlarda o'z o'rnini topdi. Diskurs tadqiqotining ahamiyati va dolzarbligini qayd etib, M.L. Makarovning e'tirof etishicha, "bugungi kunda ijtimoiy fanlardagi "diskurs" toifasi Yevropa iqtisodiyotida yevroga o'xshash rol o'ynaydi". Tilshunoslik nuqtai nazaridan, nutq til tadqiqotining yangi, aytish mumkinki, yanada murakkab tomonini namoyish etadi, bu lingvistik tadqiqotning kengaytirilgan yondashuvlari va usullarini izlashni talab qiladi. Nutqni aniqlashning asosiy muammosi uning beqarorligi va namoyon bo'lishining dinamik tabiatidadir. "So'zlarni, iboralarni, jumalarni faqat statik shaxslar, tizimning barqaror elementlari sifatida tahlil qilishda qo'llaniladigan usullar, umuman olganda, nutq uchun yaroqsiz bo'lib chiqadi". Bu shuni ko'rsatadiki, nutq birinchi navbatda jarayon, til esa tizimdir va nutqda tilning turli birliklarini tahlil qilish endi an'anaviy lingvistik tadqiqni emas, balki boshqa narsani nazarda tutadi, chunki nutqning o'ziga xos xususiyatlariga ega bo'lgan bu birliklar xuddi shunday dinamik, konnotativ va assotsiativ xususiyatlarga ega bo'lib chiqadi, va semantik beqarorlikni namoyish etadi. Diskurs tadqiqotidagi evolyutsiya va uning ko'p qirrali tabiati nutqning ko'plab talqinlarini keltirib chiqardi, ammo bugungi kunda "diskurs" atamasi an'anaviy tarzda "ekstralingvistik – pragmatik, sotsial-

madaniy, psixologik va boshqa omillar bilan birgalikda izchil matn” sifatida tushuniladi; voqea aspektida olingan matn. Ya'ni, ijtimoiy kontekst va o'zaro ta'sir nutqni tashkil etishning yetakchi shartlari bo'lib ko'rinadi. Shu nuqtai nazardan qaraganda, biz adabiy-badiiy nutq deganda badiiy muloqot jarayonining o'ziga xos lingvistik timsolini turli ichki va tashqi omillar bilan shartlangan holda, yozuvchi voqeligiga sub'ektiv baho berishni sintezlovchi badiiy matn deb tushunamiz. Shuni ta'kidlash kerakki, ushbu sub'ektivlik markazida har doim yozuvchining o'quvchilarga bo'lgan kognitiv yo'naltirilgan harakati mavjud bo'lib, unda "u ma'lum munosabatlar, shuningdek, kommunikativ niyatlar va estetik ta'sirning ma'lum usullarini boshqaradi." Adabiy-badiiy nutqning o'ziga xosligi – bu nutq turlarini farqlash mezonlari sifatida matnning pragmatikligini, uni tashkil etish parametrlarini va janr-uslubiy xususiyatlarini, shuningdek muallifning u yoki bu sohaga bo'lgan niyatlarini belgilashdir va nutqdan foydalanishdir.

Xulosa

Shunday qilib, adabiy-badiiy nutq o'quvchini o'z makoniga jalb etib, uning oldida yozuvchi bilan kommunikativ harakat sodir bo'ladigan xayoliy dunyoni ochadi. Qolaversa, adabiy-badiiy nutq ishtirokchilarining dialogik tabiati nafaqat shaxsiy, balki dunyoni idrok etishni badiiy idrok etish orqali amalga oshiriladigan ekzistensial darajada ham namoyon bo'ladi.

REFERENCES

1. Mehmonova, Y. (2022). LEXICO- GRAMMATICAL RESOURCES OF FUNCTIONAL EQUIVALENCE IN THE TRANSLATION OF TEXTS FROM ENGLISH INTO UZBEK. Eurasian Journal of Academic Research, 2(2), 349–353.

2. Mehmonova, Y. (2022). Выражение лексико-грамматические части речи в английском и узбекском языках выражающих неопределённость времён.

ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.Uz), 8(8).

	Mavzusi	Ma'ruzachi	Beti
1.	Til – Millat Ko'zgusi, Madaniyat Xaritasi	O.X.Hamidov	4
2.	Ta'lim Tizimida Chet Tillarini O'rgatishni Takomillashtirishda Ilg'or Tajribalar	A.K.Safarov	6
3.	Innovative ways of teaching active words of the Lesson	R.A.Ergashev a	8
4.	Reflection On The Results Of The Survey On The Impact Of Gender Difference On The Language	G.P.Nazarova	11
5.	The Concept Of a Linguistic Corpus	Ataboyev Nozimjon Bobojon o'g'li, Astanova Gulnora Maqsudovna	14
6.	Inglizcha Va O'zbekcha Diniy Matnlar Tarjima Tahlilida Islomiy Terminlar-- Payg'ambarlar Ismlari Tarjima Tadqiqi	Ataboyev Nozimjon Bobojon o'g'li Abdullayeva Nigina Abdukadirovna	19
7.	Ingliz Va O'zbek Korpuslarining O'ziga Xos Xususiyatlari	Ataboyev Nozimjon Bobojon o'g'li	23

52.	Абдулла Қодирийнинг “Ўткан Кунлар” Романи Таржималарида Эскирган Сўзларнинг Тавсифий Таҳлили	Кенджаева Гулрух Фаттиллоевна	217
53.	Adabiy Va Badiiy Diskurs Va Uning Zamonaviy Tilshunoslikda Talqini.	Yu.Ch.Mehmon ova	220
54.	Badiiy Tarjimada Diniy Diskurs Elementlari	Subxonova Madina Otabek qizi	223
55.	The Artistic Modeling Of Personality In Dreiser'S Works: Capturing Motives And Assessing Characters	Astanova Halima Zohirovna	226
56.	Analysis of Themes and Ideas in Dan Brown's Digital Fortress	Niyazova Dilnoza Jòrayevna	231
57.	Problems And Argument Surrounding Uzbek National Detective Literature. In Written Literature, The First Detective Elements	Ruzimurodova Zarifa Gafurovna,	245